

ZEMPLÉN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLÉNMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

(Megjelenik minden vasárnapon.)

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre 6 frt.
Félévre 3
Negyedévre 1 frt 50 kr
Börmentelen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.
Kéziratot nem adhatnak vissza.
Egyes szám ára 20 kr.
A nyilvántartásban minden garandors díja 20 kr.

HÍRDETÉSI DÍJ:
Hivatalos hirdetéseknek: Minden egyes szó után 1 kr.
Azonnali bélyeg 50 kr.
Kiemelt, díszbetűt s körzettel ellátott hirdetésekért termékek szerint, minden 1 centimeter után 3 kr. számítatik.

Állandó hirdetéseknek kedvezmény nyújtatik.

Hirdetést a „Zemplén” nyomdájába küldendők.

A közigazgatási bizottságból.

(1886. január 11.)

A megyei főorvos havi jelentése szerint a közegészségi állapot általán véve kedvező volt, csak az időjárásnak megfelelőleg a légutak számos hurutos bántalma fordult elő. — A heveny fertőzések kevés helyütt uralkodtak. A vörheny a homonnai járás némely községeiben és Ujhelyben, a hasi hagymáz Sárospatakon; a kanyaró K.-Helmecezen és M.-Izsépen s a hólyagos himlő Tarczalon mutatkozott. Az érlelmi és tápszerek, italok és edények százszor lettek megvizsgálva s e vizsgálatok 4 elkobzást eredményeztek. Közhely 56 lett megvizsgálva. Csecsemők szoptatására 9 engedély adatott. Iskola vizsgálat megejtett 76, mely alkalommal 25 zsfoltot találtak. A főorvosi jelentés idevágó része következő: Legfeltűnőbbek a hiányok a tolcsvai ref. fiiskolában, mely fél annyi gyermek befogadására is alig volna elegendő mint a menyi belé jár.

A vékei ref. iskola, melynek egyik padlás gerendája megtörve Damocles kardként függ a növendékek feje fölött s veszélyezteti életüket. Ez iskolát csak egy oly fal választja el az istállótól, mely a rosz szagnak behatását megengedi s ez által is veszélyezteti a gyermekek egészségét.

Az agárdi ref. iskolának rosz lévén a teteje, fala annyira ázik, hogy gombák nőnek rajta, ablakai rosszul záródnak s különben is piszkos.

A sz.-keresztúri gör. kath. iskola sötét, hideg, nedves és füstös.

A csebbi r. k. iskola oly ronda konyha, hogy azonnal be volna zárandó. Nem sokkal jobb berendezésük a krasznóci, ágostai, lesznei g. k. és krivostyáni róm. kath. iskolák. Nagymihályban a járásorvos ismét 7 oly zsidó zugiskolát fedezett fel, melyek törvény és miniszter rendelete ellenére állanak fel. Ezek tanoncjai az ottani állami iskola növendékei is, kik a rendszer tanórák előtt és után kényszerítettnek szülőiktől rendkívül egészség-ellenes zugokban új tanulással tölteni a testnek pihenésére szükséges időt. Ezen úgy azonnal a szbiró és kir. tanfelügyelő tudomására hozattak. A varannói járásban az agyagosi és bánzkai gör. kath. iskolák oly hiányosak s utóbbi még életveszélyes is, hogy már 2 és 3 éve sürgöttetik bezáratásuk; hasonlóan bezárandók volnának rendkívüli hiányaiknál fogva a szacsuri és v.-csemernyei g. k. iskolák.

Kevésbé hiányosak, de zsfoltak a v.-csemernyei, vehézi, szacsuri és csákyói róm. k. iskolák.

Hasonlóan zsfoltak a homonnai járásban a kudlóci, és barkói r. k. és szb.-radványi g. k. iskolák. Izbugya-Hosszuzemzön pedig iskola van, de tanító nincs. A szinnai járásban a hosztoviczai g. k. iskola tulzsufolt s az orosz-ruszkai g. k. meg oly hiányos berendezésű, hogy egyáltalában nem felel meg rendelkezésének, kályhája sincs.

Mindezekről a felvett vizsgálati jegyzőkönyveket a k. tanfelügyelőhöz fogom általtenni további megfelelő intézkedés végett.

A körorvosi fizetések kiszolgáltatása javulni kezd. Hátralékokat decz. 31-ig csak a következő mutattak ki — a tolcsvai 257 frt, sárospataki 130 frt, mikóházi 139 frt 28 kr., páczini 398 frt és 200 frt uti átalány, nagymihályi 116 frt, 48 frt fuvarátalány, varannói 314 frt, v.-csemernyei 208 frt 50 kr., táljai 20 frt s fuvarátalány 15 frt.

Az állategészségi viszonyok kedvezők voltak.

A megyei főorvos jelentésének az iskolák látogatására vonatkozó részéből a közig. bizottság arról nyert tudomást, hogy számos iskola oly hiányokkal bír s a közegészségre annyira veszélyes, miszerint azok bezáratása elkerülhetetlenül szükségessé válnak; az ez irányban intézkedések megtételére a kir. tanfelügyelő felhivatni, a járások szolgabirái pedig utasítani határozattal, hogy jövőre mindazon esetekben, midőn az iskolák közegészségi szempontból a megkívántató kellekekkel nem bírnak, felsőbb rendeletek bevárása nélkül azok bezárása iránt azonnal intézkedni kötelességöknek ösmerjék.

A megyei főorvos jelentése többi részében tudomásul vétetett.

Jelen határozat a kir. tanfelügyelőnek, a megyei főorvosnak és a járási szolgabíráknak kiadatni rendeltetett.

A kir. építészeti hivatal jelentése szerint az elmúlt hóban erősebb fagyok állván be, a megye területén átvonuló állami s törvényhatósági utvonalakon jelentékenyebb, említésre méltó munkálatok alig végeztek. Az orsz. közmunka leforgozását illetőleg viszonyitva a múlt évihez, örvedetes javulás jelezhető. Forgalmi akadályok nem fordultak.

A kir. adófelügyelő havi jelentése szerint befizettetett decz. hóban egyenes adóban 156861 frt 17 kr., a múlt 1884. évi decz. havi eredménél több 8526 frt 49¹/₂ krral. Hadmentességi díjakban befolyt 7631 frt 35 kr. Az elmúlt 1885-ik év egész eredményét illetőleg jelenti, hogy az 1885. évre egyenes adókban kivetett illetőleg véglegesen megállapított összeg tett:

1.115,224 frt 54¹/₂ krt, a mire befizettetett: 1.115,995 frt 8 kr., ennél fogva az egész évre kivetett és megállapított összegnél több 770 frt 53¹/₂ krral. Ezen 1885. egész évi befizetett eredmény pedig az 1884. évit meghaladja: 48306 frt 9¹/₂ krral. Hátralékban maradt az 1884. év végével 820,783 frt 48 kr., míg az 1885. év végével csak 748662 frt 18 kr., ennél fogva a hátralék kevesbedett: 72,121 frt, 30 krral. A hadmentességi díjaknál a megállapított tartozás tett: 44730 frt 50 krt., a mire befizettetett 43394 frt 83 kr., a megállapított összegnél kevesbedett 1335 frt 76 krral. Az egész évi befizetési eredmény azonban az 1884. évi eredménynél több 1686 frt 72 krral. Hátralékban maradt 67768 frt 82¹/₂ kr., a megelőző évi hátraléknál kevesebb 5360 frt 86 krral. Felemliti továbbá a jelentést tevő adófelügyelő, hogy tekintettel az 1885. év mostoha idők viszonyaira — reményli miszerint az eredmény, a kormány, illetőleg az illető szakminiszter meglegedésével találkozand. Egyszersmind köszönetét fejezi ki úgy az elnöklő főispánnak, mint a közigazgatási bizottságnak azon támogatásért, melylyel őt mint az államkincstár képviselőjét e sikeres eredményben elősegítették.

Ugy a kir. építészeti hivatal, mint az adófelügyelő jelentései tudomásul vétettek.

Olvastatott a zemplénmegyei kir. építészeti hivatalnak előterjesztése a Tisza-Lucz és T. Dob községeket összekötő utvonall kiépítése tárgyában

A kir. építészeti hivatal felolvasott előterjesztése elfogadtatván, annak alapján a tiszalucztisza-dobi összeköttetés érdekében Szabolcsmegye közigazg. bizottságának közbenjöttével megeendő helyszini tárgyalás megtartása chatározottat. Mi végből az előterjesztés másolatban átküldése mellett felkéretni határozottat Szabolcsmegye közigazgatási bizottsága, hogy ezen küldöttségünkkel közösen megtartandó helyszini tárgyalásban, melynek határidejét a küldöttség elnökei közösen határozandják meg, részt venni és részéről hasonló küldöttséget kirendelni sziveskedjék.

A helyszini tárgyaláshoz Matolai Etele alispán elnökletete alatt Zalay István, Potoczky Dezső biz. tagok, Vékey Gedeon t. főügyész, Füzy Kálmán tb. főjegyző, a helybeli kir. építészeti hivatal főnöke és a járás szolgabirájából alakított küldöttség rendeltek ki oly utasítással, hogy a küldöttség elnöke az érdekelt községeket és birtokosokat a tárgyalásra hívja meg.

Ezen helyszini tárgyaláshoz a tokaji folyam-mérnöki hivatal és az alsó szabolcsi tiszaszabályozási hivatal elnöksége is meghívandó lesz.

A tanfelügyelői intézmény csonka egy intézmény. Nincs semmi executiv hatalma; tuzkolja tehát ez is a jegyzőt. Ráir, hogy tessék 48 óra alatt a mulasztó iskolás gyermekeket összeszejegyezni, s a kimutatást megküldeni. Sok más ügye-baja van ugyan a községi polgároktól meglepett szegény notáriusnak; de hát elvégi valahogy ezekkel is, megcsinálja s beküldi amazokat is.

A tanfelügyelő aztán tisztéhez képest előadja a közigazgatási bizottságban, hogy milyen sok az iskola mulasztók száma s kéri a beküldő községi előljárót szigoruan utasítani, hogy a törvény értelmében exequálja az illető születeket és kényszeritse gyermekeik iskoláztatására.

Az előljáróság megkapván a rendeletet, a jegyző előadja a tanácsban a bajt. A tanács kirendeli az executiót. A nép fellázad s először is, ősi szokás szerint, szekerre rakja a tanító, mert ez az oka mindennek.

Ha ez itt nem volna: nem kellene a gyerekeknek az iskolában henyélni, hanem segitenek a gazdaságban liba-, borju-, malacz- stb. őrzésnél.

A jegyző majd belebetegszik, úgy magyarázza az atyafiaknak, hogy ne bántsák a tanító, mert ebből nagy baj lesz; ez a szentesített törvényeknek megsértése, a miért a felsőbbbség boszut áll és betömlöczi a garázdálkodókat.

A nép, az isten adta nép, se lát, se hall.

TÁRCZA.

A költő osztályrésze.

„Itt a föld” — szólt isten az emberekhez —
„Birjátok azt, legyen sajátotok,
Adom örökül, vagy hűbérül néktek,
De mint testvérek úgy osztozzatok.

Siet mindenki azt, amit szerezni,
Sürög-forog az ifju és a vén;
A föld terménye után nyul a gazda
S a nemes mond: vadászat az enyém!

A kalmár szerzi, mi boltjába illik,
Ó bort választ magának a barát,
Utat, hidat a király mind elzárja
És vámot, dézmát mind é veszi át.

Későn, midőn rég' megtörtént az osztály,
Jött a költő, — távolról jött nagyon!
De hajh! ekkor már semmi sem maradt fenn,
Nem volt ingatlan, sem ingó vagyon!

„Jaj nekem! hát csak én legyek feledve
Mindenkitől, én, leghűbb bajnokod!”
Panaszhangon így sóhajtott a költő,
S az Ur trónjánál összeroskadott . . .

„Ha te az álmok országában késel
— Szóllott az isten — ne perelj velem!
Hol is voltál hát — szólj — az osztozásokor?”
„Nálad — felelt a költő — oda fenn.”

„Arczodnak fényét, tetteid tökélyét
S mennyed összhangját bámulta szemem;
Bocsáss meg annak, ki égtől büvölve
Túlzállt a földön, az embereken!”

„Mit tegyek most? a földet már od'adtam,
— Mond az isten — itt semmi sem enyém,
De ha akarsz az égben élni velem,
Bár hányszor jössz, neked feltárom én . . .

Tarnóczy Tivadar.

Falun.

Vidéken vagyok. A népelet gyönyöreiben és nyomorúságaiban osztozom. A jó falusi jegyzőt, a nép legközvetlenebb barátját, a nemzet ez igazi napszámását bámulom.

Jön a posta. Hoz vagy 12 darab levelet. A szolgabírótól, az árvaszéktől, a tanfelügyelőtől, az adófelügyelőtől, a pénzügyári biztostól, a csendőr-örsvezetőtől, a vizsgálóbírótól, az erdőfelügyelőtől, a tkvi hivataltól, a járásbíróstól, az illetékszabási hivataltól és a közigyzőtől van egy-egy átirat. Mind el kell olvasni, iktatni s azután sorban elintézni

Mai számunkhoz egy ív melléklet van csatolva.

Olvastattam a megyei számvevő előterjesztése, melyben az 1885. évi XXII. t. cz. értelmében a megye területére kinevezett földadó nyilvántartási biztosokat a községi pótadók kivétele, kezelése és behajtása körüli ellenőrzés gyakorlására utasítatni kéri.

A bemutatott előterjesztés a kir. adófelügyelőnek és számvevőnek avégből határozott kiadatni, hogy ezen a község háztartására vonatkozó fontos ügyet megtanácskozával, a szükségesnek mutató intézkedések iránt ezen közgazg. bizottságnak véleményes jelentést tegyenek. Addig is azonban felhívatik a kir. adófelügyelő, hogy a vezetése alatti hivatalhoz beosztott földadó nyilvántartási felügyelőket az 1885. XXII. t. cz. 2. §-a c) pontjában körvonalozott ellenőrzési kötelességük teljesítésére utasítsa és intézkedjék, hogy a nyilvántartási biztosok az általuk tapasztalt rendeltenségek és szabálytalanságokról a megyei számvevőt értesítsék.

Mint hogy pedig a megyei számvevő szóbeli előterjesztéséből arról értesült ezen közgazg. bizottság, hogy egyes községek még mult 1884. és 1885. évi költségvetésüket mai napig sem terjesztették be hatósági felülvizsgálat és helybenhagyás alá, ennek folytán az alispánnak kötelességévé tétetik, hogy ezen mulasztásban levő községek előjáróit a szolgabíró útján a hiányzó költségvetések rövid záros határidő alatti beadására utasítsák, újabb mulasztás esetén pedig a hanyag körjegyzők fegyelmi vizsgálat alá való helyezése és hivataluktól felüggesztése iránt intézkedjék.

Olvastattam a megyei tanfelügyelőnek az 1884. tanévről illetőleg az 1885. polgári évről szóló a megye területén lévő iskolák és népnevelés állásáról szóló évi jelentése. *)

A tanfelügyelő felolvasott évi jelentéséből örömmel győződött meg ezen bizottság a megye területén lévő állami és felekezeti iskolákban észlelhető előhaladásról, a népnevelés fejlődéséről és különösen a magyarnyelv tanításának terjedéséről és minthogy ezen a népnevelés terén örvendetes haladás nagymértékben a jelentésbe tanfelügyelő buzgó és szakavatott eljárásának köszönhető, irányában a közgazg. bizottság a tanügy és népnevelés terén kifejtett buzgólkodása és sikeres működéséért elismerést jegyzőkönyvileg fejezi ki,

Ezen felolvasott jelentés másolatbani felterjesztése mellett felkéretni határozottat egyidejűleg a nagyméltóságú vallás és közoktatási miniszterium, hogy az abban felsorolt indokokból a mező-laborcz- és csörgői állami iskolák felépítését, továbbá Szinna községében tervbe vett állami iskola felépítésére szükséges költségösszeget engedélyezni, valamint a töke-terebesi, tálya- és kis-tokaji községi iskolák államosítását elrendelni méltóztatásuk.

Mint hogy pedig a kir. tanfelügyelő előterjesztéséből az is kitűnik, hogy a megyei felvidéki népiskolákban még mindig vannak oly régebben alkalmazott néptanítók, kik a magyarnyelvet mai napig sem voltak képesek elsajátítani, ennek folytán ezen közgazg. bizottság ezennel elrendeli, hogy az 1879. évi XVIII. t. czik létrejövetele előtt alkalmazott és magyarul nem tudó néptanítók, ha az 1885. tanév végeig legelább a magyarnyelv tanítására képesítő vizsgát le nem teszik, hivatalból nyugdíjazandók illetőleg a tanítói pályáról elbocsájtandók, az 1879. évi XVIII. t. cz. életbe lépése után alkalmazott magyar-nem tudó tanítók pedig állomásukról azonnal elbocsájtandók lesznek.

*) ezen jelentést lapunk mult és mai száma egész terjedelmében közli. Szerk.

Betöri a védekező és rimánkodó tanító ajtaját. Előáll két üres szekér s kezdik rakni fel a butorokat, hogy kivigyék a falu végéig, s ott szét-szórják. Szerencse, hogy lassan oda érkeznek a csendőrök s az egész patáliát beszüntetik.

A dolog bíróság elébe kerül; mert a tanfelügyelő nem hagyja szó nélkül ezt a csufaságot. A községi bíró és egynéhány szóvivő tanácsbeli hivatalát veszi és megis bírságotlatik. A jegyző — bizonyulván hogy hibátlan — megmenekül.

Ekkor a nép a jegyző ellen fordul. Vannak rossz lelkű, szájas emberek, akik világosra megmagyarazzák, hogy a nótárus ur szépen kibujt, az előjáró társait pedig eláztatta s ott hagyta a bajban. Ez már nem járja — zúg egy kiskörű hallgatóság. De mi se tőrünk tovább — folytatja a falu — szája. Nem tiszta dolog az, hogy ez a nótárus ide jött minden nélkül, s már úgy elgazdagodott, hogy felesége, négy gyereke s hat libája van.

Ahul jön a segédszolgabíró. Épen jókor. Megállítják s ott az utban ezer panaszt emelnek a szegény nótárus ellen. Persze a panaszok csak olyan nevelésesek, hogy a segédszolgabíró lefordja a feladó lázongókat s szétkergeti dolgukra.

Azután beszáll a jegyzőhöz s elhalmozza megbízásokkal, lélek- és testölő munkákkal. Bejelenti, hogy holnaputánra vadászatot rendezzen, mert itt lesz egy csomó ur; hogy a szolgabíróné

Végül az évi jelentésből örömmel győződött meg ezen közgazg. bizottság főtisztelendő Dessewffy Sándor volt sárospataki apát-plebános jelenleg kassai kanonok azon nemes tényéről, hogy a sárospataki róm. kath. leányiskola felépítése és berendezéséhez több ezer forintnyi adománnyal járult, mely elismerés méltó hazafias áldozatkészségeért ezen bizottság nagyrabecsülésének és köszönetének jegyzőkönyvileg ad kifejezést.

A kir. tanfelügyelő évi jelentésének tárgyalása alkalmából indítványba hozott, hogy miután a megye területén a zugiskolák, dacára a már több ízben kiadott szigorú rendeleteknek a megye egyes nagyobb községeiben ma is fennállanak és működnek, bizatnék meg az alispán, hogy ezen a népnevelésre nézve káros hatású zugiskolák bezáratása és a zugtanítók megbüntetése iránt a szolgabírák útján szigorúan intézkedjék.

A tanfelügyelőnek a zugiskolák tárgyában tett szóbeli előterjesztéséből arról győződött meg a közgazgatási bizottság, hogy a zugiskolák bezáratása valamint a zugtanítók megbüntetése iránti több rendbeli szigorú határozatok mind-éddig kellő eredményre nem vezettek és csak a varannói valamint a gálszécsi járásokban az illető szolgabírák erélyes eljárásának sikerült ez irányban némi eredményt felmutatni. Ennek következtében ismételve szigorú felelősség reherre alatt utasítatnak a szolgabírák, hogy a zugiskolák bezáratása valamint a zugtanítók megbüntetése iránti már több ízben kiadott rendeletek és határozatok értelmében járjanak el és eljárásuk eredményét az alispánnak havonként jelentsék be.

Végül utasítatik a kir. tanfelügyelő, hogy az ugynevezett rabbi képző thalmud-thora és jesiva iskolák irányában követendő eljárás tárgyában, melyekbe elemi iskolát sem végzett 12 éven felül lévő növendékek felvétetnek, ezen közgazgatási bizottság jövő havi ülésére előterjesztést tegyen.

Miről az alispán, a kir. tanfelügyelő és a szolgabírák tudomás és megfelelő eljárás végett értesítettetni rendeltetnek.

Megegy főorvos bemutatja a nmg. m. kir. belügyminiszterium 1885. decz. 11-én 65757. sz. a. kelt körrendeletét, a gyógyszerárak személyes üzleti joga tárgyában, mely sem eladható, sem hagyományozható nem lévén, a gyógyszerész elhunytával megszűnik.

A felolvasott miniszteri körrendelet másolatban mihez tartás végett a megyei árvaszékeknek, megyei főorvosnak, tiszti főügyésznek és a járási szolgabíróknak kiadatni határozottat.

Hudák Gábor leányvári lakos kivételes nősülhetés iránti — lukasóczi illetőségű Bucskó Mihály tüzér, csernyinai ill. Feckenó János és f.-körtvélyesi ill. Hudák János katonák, dargói ill. Prisztás János mentelephez beosztott katonák, monoki ill. Lengyel János honvéd elbocsájtás iránti, Palyó Pál varannói lakos és Hornyák Péter n.-tárkányi lakos elb. katonák 20 forint kincst. át. elengedése iránti kérvényeik kedvezőleg, — ellenben tarczali ill. Hegyemeghy József katonák elbocsájtás iránti kérvénye elutasítólag — intéztettek el.

Tanfelügyelői évi jelentés

Zemplénmegye közoktatási állapotáról.

(Folytatása és vége.)

De épen ezen feltételek azok, melyek Zemplénmegye felvidéki iskoláinak nem teljesíthetők, mert mi módon lehetséges a magyarul nem tudó tanítóknak maguk mellé magyar tudó, s oklevéllel bíró segédtanítókat fogadni akkor, midőn ma-

kéreti egy véka mogyoró kerítésére, az „öregnek meg egy hámos ló kellene, nézzen utána ennek is a faluban, aztán olcsó és jó legyen; az után egy nagy halat is rendelt fogatni, mert hétfőn a nevenapja van.

Mikor a segédszolgabíró elmegy: én meredt szemekkel állok ott és nézem a szegény nótárus, hogy mihez fog ez most már?

Ő pedig fenakadás nélkül tesz. Rendeli be az embereket. Oszítja szét a parancsokat, s mikor mindent elrendezett: előhivat egy tisztes öreg polgárt.

Están bá! Kend jól tudja — szól bizodalmasan az öreghez — hogy az istálóm összedült. Azért hivattam, hogy annak holnap helyre kellene állni.

Meglesz, tens nótárus uram, bizonyára meglesz. Összehívom a szomszédokat és meggyalubitsuk úgy azt az alkotmányt, a hogy egy nótári usi udvarba illik.

Másnap mint a hangya, úgy ellepte a jegyzői udvart a falu népe. Egymás elébe dolgozott kicsi és nagy — ingyen. Furtak, faragtak, kalapáltak megszűnés nélkül úgy, hogy estére a szépen kibárdolt faszálakból olyan istálló állt az udvaron, a melynek egy szög sem volt hija. A jegyző vacsorát adott a munkásoknak. Eljött a cigány is. Előkerült a fiatalság is és lett olyan mulatság, a melynek csak a hajnal vetett véget.

guk és családjuk az éhhalállal küzdenek, Tisztelettel jelenthetem a tek. közgazg. bizottságnak, hogy az egyházi főhatóságoknál a jó akarat nem hiányzik, mindenik megtette a legerélyesebb intézkedést, s ha tisztelettel bejelentem a tek. közgazg. bizottság előtt, hogy a kassai püspök ő excellenciája ön maga megye elől jó példával az erélyes intézkedésen kívül a kitünőbb tanítók segélyezésénél, s mindenütt, hol a magyar nemzeti érdekek úgy kívánják, első és legnagyobb támaszom a magyar tannyelvű állami elemi népiskolák szervezésében, akkor mindenki beláthatja azt, hogy e megyében mennyi jó akarat s áldozatkészség van a magyar nemzeti népnevelés ügye irányában; s hogy még sem fejlődik ez ügy úgy, mint hazánk s nemzetünk érdekében óhajtanók, okai azon szigorú anyagi körülmények, melyekkel e megyének s lakosainak meg kell küzdeni. Ez iskolákat rendezni, az állomásokat magyarul tudó, s kellő képzettséggel bíró tanítókkal betölteni, szóval a magyar nemzeti népnevelés ügyét rendezni csak akkor lesz lehetséges, ha előbb a tanítói fizetések rendeztetnek. Mivel pedig erre a szegény községek nem képesek, felsőbb vagyis országos intézkedésre van szükség.

Tisztelettel jelenthetem azt is, hogy a magyarul nem tudó tanítók részére az 1885. év július és augusztus hónapjaiban újra megtartott a magyar nyelvi póttanfolyam. Az ország különböző vidékéről 76 tanító vett részt a póttanfolyamon, kik közül 19-en lettek képesítve a magyar nyelv tanítására. E póttanfolyam összes költsége 2281 frt 21 krt tett. Valóban sajnálattal kell jelentenem, hogy ez áldozattal nem volt kellő arányban az elért eredmény, mert a már mostanában megjelent tanítóknak legnagyobb része oly csekély ismerettel bírt, hogy a legegyszerűbb dolgokat sem volt képes megérteni, sajátjává tenni, s így a hallottakat nem is lesz képes növendékei, s a magyar nemzeti népnevelés érdekében érvényesíteni.

Az iskolák fentartására fordított összeg 228,898 frt. Az előző évihez viszonyítva 17,850 frttal több. A fent jelzett összegben államsegély volt 23,589 frt vagyis az előző évinél 3037 frttal több, ide nem számítva még a nagymihályi állami iskolai építésre kiutalt 10,000 frtot, mely csakis a folyó 1885. tanévi kimutatásnál lesz elszámolandó. Örömmel jelenthetem, hogy a nagymélt. vallás és közokt. m. kir. miniszter ur ő excellenciája a lefolyt tanévben is felekezeti különbség nélkül ellátta taneszközökkel s könyvekkel azon szegény községek iskoláit, melyeknek előjárói kérelemmel járultak ő nagyméltóságához. Résztint taneszközökkel, részint tankönyvekkel elláttattak a bodrog-olaszi és tussai ref., sárospataki róm. kath. leány-, továbbá bánskai, felső csebi-nyei, zempléni, örmezői és zsalobinai g. kath. iskolák. Segélyben részesített 22 tanító, kik között volt 3 r. kath., 12 g. kath., 6 ev. ref., 1 állami, ezeken kívül segélyeztetett egy római kath. és egy izr. tanítónő. A magyarnyelv sikeres tanításaért jutalmat nyert: Smilnyanszky János, nagy-domásai róm. kath. tanító. Szükségesnek látom feltüntetni, sőt örömmel jelenthetem azon áldozatkészséget, melyet főtisztelendő Dessewffy Sándor volt sárospataki apátplebános, jelenleg kassai kanonok a sárospataki róm. kath. leányiskola helyiségének felépítése s berendezése czéljából meghozott. Ez áldozat — a sárospataki róm. kath. leányiskolának kezem között lévő költség-kimutatása szerint — több ezer frtot képvisel. Főtisztelendő Dessewffy Sándor volt sárospataki plebános, apát, jelenleg kassai kanonok a magyarnemzeti népnevelést tartotta s tartja édes gyermekének, ezt melengette s melengeti oly hiven kebelén, nem kíván ő ezért jutalmat, elég

Mulatság közben nem győzték eleget dicsérni a jó nótárus urat. Éltették, serenádokat adtak az ablaka alatt, s a szeretetnek mindenféle jelével elhalmozták.

Hát a feladásból mi lesz? — kérdezem a jegyzőt.

Semmi — feleli ő. Az egy részeg ember volt, akit az éjszaka megis vertek már az ellem tett gorombaságaiért, és aki ma reggel itt lesz engedelmet kérni.

Két darabot sem iktathatott be, jött vagy hét ember s előadván, mikép az este ittas fővel sértegették a nótárus nevé: most bocsánatát kérik.

Isten bocsássa meg kigyelmeiteknek, én megbocsátom, — szölt és mindenikkel kezét fogva bocsátá el őket a jegyző.

Jött azután a hal, a mogyoró, a vadászok; vezették a lovat is és belékeveredünk abba, a minek a községi jegyző körül soha vége nincs: a tarkánál tarkább szakadatlan munkába.

Ha e naptól fogva azt kérdezik én tőlem: ki a nemzetnek egyik igazi napszámosa?

Felelem: a jó községi jegyző! Különbözn pedig a miket itt leirtam, azok mind úgy történtek meg jelenlétemben; mert ilyen az élet — falun.

Viski K. Bálint.

H I R D E T M É N Y .

A „sárospataki népbank mint szövetkezet“

évi rendes

K Ö Z G Y Ű L É S E

folyó 1886. évi február 16-án délelőtt 9 órakor fog Sárospatakon a városházánál megtartatni; melyre a szövetkezet t. tagjai ezennel meghivatnak.

A közgyűlés tárgyai :

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése az intézet mult 1885. évi üzleti működésének eredményéről.
2. A mult 1885. évre vonatkozó zárszámadás és mérleg megállapítása s a tiszta jövedelem felosztása feletti intézkedés.
3. Az alapszabályok 50-ik §-a értelmében bejelentett indítványok tárgyalása.
4. Az igazgatóság 9 tagjának megválasztása az alapszabályok 61-ik §-a értelmében öt évre, titkos szavazás útján.
5. A felügyelő-bizottság 5 tagjának megválasztása az alapszabályok 75-ik §-a értelmében három évre, titkos szavazás útján.

Kelt Sárospatakon, 1886. január 12.

A „sárospataki népbank mint szövetkezet“ igazgatósága.

Jegyzet.

Kivonat a módosított alapszabályokból :

55. §. Minden szövetkezeti tag meghatalmazott által is képviseltheti magát, de a meghatalmazottnak szintén szövetkezeti tagnak kell lennie; kivéve a gyámság, gondnokság és apai hatalom alatt álló physikai személyeket, valamint a jogi személyeket, akiknek, illetve a melyeknek képviselői rendes megbízó levél nélkül nem tagok is lehetnek.

56. §. A meghatalmazás a közgyűlés előtt három nappal az igazgatósághoz benyújtandó.

57. §. A közgyűlés megtartása előtt egy, az igazgatóság által saját kebeléből választott három tagu bizottság minden felhatalmazást és megbízást megvizsgálni s azok érvényessége felett határozni tartozik. Az ezen határozattal meg nem elégedő félnek jogában áll a közgyűléshez felebbezni.

H I R D E T M É N Y .

A zemplénmegyei kereskedelmi-, ipar-, termény- és hitelbank részvényesei

f. évi február 21-én d. u. 2 és fél órakor

S.-a.-Ujhelyben, az intézet helyiségében tartandó

XVI. RENDES KÖZGYŰLÉSRE

tisztelettel meghivatnak.

T á r g y a k :

1. Közgyűlési elnök és a jegyzőkönyv-hitelesítők megválasztása.
2. Az igazgatóságnak üzleti jelentése.
3. A felügyelő-bizottság jelentése.
4. Az évi mérleg megállapítása, a nyereség felosztása és az osztalék kiszolgáltatása iránti határozat.
5. Az igazgatóságnak és a felügyelő-bizottságnak adandó felmentvény.
6. Sorrendben kilépendő egy igazgatósági tag helyének választás utján betöltése.

Minden részvényes, ki akár személyesen, akár meghatalmazott által a közgyűlésen részt venni kíván, felkéretik, hogy az alapszabályok 31. §-a értelmében részvényeit a le nem járt szelvényekkel együtt a közgyűlést megelőző napokban az igazgatóságnál elismervény mellett letétmenyezni sziveskedjék.

Kelt S.-a.-Ujhelyben, 1886. évi január hó 16.

Az igazgatóság.

jutalom reá nézve azon tudat, hogy ezen működése által a magyar haza jövőjét erősíti. Illőnek találok azonban, hogy e megye köz. bizottsága nemcsak maga fejezze ki elismerését, hanem a nagymélt. vallás és közokt. m. kir. miniszteriumhoz is jelentést tegyen ezen hazafias áldozatról, s innen is eszközölje ki az elismerést azon férfi részére, ki mint egyházmegyei főtanfelügyelő oly híven küzd, s mukálkodik e haza legszentebb ügyéért.

Az iskolák szellemi állapotát tekintve, legszébb előmenetel mutatkozik a magyar tannyelvű iskoláknál. A magyaryelv ápolása, illetőleg a magyarosodás érdekében a legnagyobb sikerrel működnek a felsőbb vidéken legnagyobb állami iskolák; egyébiránt meglepő az előhaladás egyes felekezeti iskoláknál is. Az 1885. évi iskolalátogatások alkalmával feltűnő eredményt találtam a már teljesen elszigetelt nagy-dobrai s nagy-domásai r. kath. iskolákban, valamint az isztáncsi, upori, bodzás-ujlaki g. kath. és ugyancsak bodzás-ujlaki ref. iskolákban; ezen iskolákban szerzett tapasztalatok után újra azon meggyőződéssel tértem haza hivatalos dolgaim további folytatására; sőt ezen meggyőződéssel tértem haza e megye főispánja, Molnár István ő méltósága is, ki nem rettenve vissza ez iskola látogatások kellemetlenségeitől, kegyes volt velem együtt utra-keelni s egyes vidékek iskoláit meglátogatni, személyesen akarván erről meggyőződést szerezni a hazafias szellem és az állam hivatalos nyelvében való előmenetelről; mint mondám e megye főispánja ő méltósága is teljes megnyugvással s azon meggyőződéssel tértem haza, hogy jó magyar érzelmű papok, szakképzett tanítók segítségével, ügybuzgalmával a legrövidebb idő alatt vissza lehet hódítani e megye tótajkú, de hazafias érzelmű lakosságát nyelv tekintetben is a magyarság kebelébe.

Ezekután van szerencsém kiváló tisztelettel megemlíteni azon nevezetesebb intézkedéseket, melyek a tek. közigazgatási bizottság által a lefolyt 1885. évben megtétettek:

1. Felterjesztések intézettek a megye északi vidékén tervbe vett állami iskolák létesítése s a szükséges épületek felállítása végett. Ezen felterjesztések eredménye lőn a nagymihályi és alsóhrabóczi állami iskolai épületek felépítése s a sztrópkói állami iskola megnyitása.

2. Intézkedett a magyaryelv tanítása s a tanítók alkalmazása s elbocsajtása tárgyában.

3. Utasította a járási szolgabirokat, hogy közegészségügyi tekintetben nagy figyelmet fordítsanak az iskolákra.

4. Intézkedett az 1885. tanévi tankötelesek összeírása tárgyában.

5. Felterjesztés tétetett a vallás és közokt. m. kir. miniszterhez és utasítás kéretett, minő eljárás követendő az olyan rabbi-képző, illetőleg thalmud-thóra iskolák irányában, melyekbe elemiskolát sem végzett, de már 12 éven felül levő növendékek is bevétenek.

6. Szigorú intézkedés tétetett az olasz-lisztkai, monoki, gálszécsi és varannói izr. zugiskolák bezaratása tárgyában, a gálszécsiek és varannóiak felebbezéssel étek, ezen határozatok ellen a nagym. vall. s közokt. miniszteriumhoz, de a bizottság határozatai másodfokulag is megerősítettek, sőt az illető zugtanítók részéről legfelsőbb helyre felterjesztett kegyelmi kérvényekben felhozott indokok sem voltak elegendők, az ezen ügyben hozott határozatok megváltoztatására, s a kegyelmi kérvények figyelmen kívül hagyatva küldettek vissza.

7. Fegyelmi vizsgálat rendeltetett el egy állami és két községi iskolai tanító ellen.

A fent jelzett nevezetesebb határozatokon kívül mindannyiszor, valahányszor annak szüksége mutatkozott, szigorú intézkedések tétettek az iskola-mulasztók megbüntetésére, továbbá az iskolák, tanítók hátralékban levő jövedelmeinek behajtása céljából. Sajnálattal kell azonban jelentenem, hogy épen ezen ügyben tett intézkedések végrehajtásánál mutatkozik a legtöbb mulasztás, s a községi előjárók részéről a legnagyobb hanyagság.

Ezek után kiváló tisztelettel jelenthetem a tek. köz. bizottság előtt, hogy az 1885. évben hivatalomban 2830 ügydarab érkezett be, melyek — tíz darab kivételével — alatt irt napig mind elvégeztettek s kiadattak. Az 1885. évben részint magam, részint tisztársam által 110 iskolalátogatás ejtetett meg, s a kellő intézkedések a helyszínén megtétettek.

Végül van szerencsém a tek. köz. bizottság nagybecsű figyelmét kiváló tisztelettel a következőkre kikeríteni:

1-ször. Méltóztassék felterjesztést intézni a nagym. vallás és közokt. m. kir. miniszteriumhoz, hogy a mezőlaborczi s csörgői állami iskolai épületek felépítéséhez megkivántató pénzüsszeget kellő időben engedélyezni méltóztassék, amennyiben a mezőlaborczi állami iskola bérhelyiségének megnyerhetőségéhez többé már nincs reménység, a csörgői állami iskola helyisége pedig közegészségi tekintetben meg nem felel a kívánalmaknak.

2-ször. Méltóztassék felterjesztést intézni a nagym. m. kir. vallás és közokt. miniszteriumhoz,

hogy a Szinnán tervbe vett állami iskolánál szükséges épületek felállítása céljából legalább 5—6000 frtot előjegyezni méltóztassék.

3-ször. Méltóztassék a töke-terebesi, tályai és kis-tokaji községi iskolákat a nagym. vall. és közokt. miniszterium figyelmébe ajánlani, azoknak államosítását és fejlesztését kérelmezni.

4-ször. Méltóztassék utasítani a járási szolgabirokat, hogy a legszigorubb eljárást foganatosítsák azon községi előjárók irányában, kik az iskolai ügyekben reájuk várakozó kötelesegeket nem teljesítik, vagy a megküldött határozatok végrehajtásában mulasztást tanúsítanak.

5-ször. Méltóztassék határozatilag kimondani, hogy az 1879. évi XVIII. t. cz. létrejövele előtt alkalmazott s magyarul nem tudó tanítók, ha az 1885. tanév végeig legalább a magyaryelv tanítására képesítő vizsgát le nem teszik, hivatalból nyugdíjazandók, illetőleg a tanítói pályáról elbocsajtandók; az 1879-ik évi XVIII. t. cz. létrejövele után alkalmazott, magyarul nem tudó tanítók pedig állomásukról azonnal elbocsajtandók.

6-ször. Méltóztassék főtisztelendő Dessewffy Sándor volt sárospataki apát-plebános, jelenleg kassai kanonok, által a sárospataki róm. kath. leányiskola felépítése s berendezése céljából meghozott több ezer forintnyi áldozatot a nagym. vall. és közokt. m. kir. miniszteriumhoz bejelenteni s ezért neki elismerést nyilvanítani.

Es most van szerencsém az 1885. tanévre, illetőleg az 1885. polgári évre vonatkozó jelentésemet elbírálás végett a tek. m. köz. bizottság kezei közé letenni, mert ez van hivatva első-sorban eljárásom felett ítéletet mondani. Legyen ez ítélet reám nézve kedvező, avagy ellenkező, nyugodt lélekkel veendő azt, mert megnyugtató azon tudat, hogy megtettem hivatalos állásomban mindent, mit emberi erővel megtenni lehetett, mit hazánk, nemzetünk különösen e megye népoktatási érdekében tennem kellett s lehetett. Es ha valamit tettem e megye magyar nemzeti népoktatásának előmozdítására, ez főispán ur ő méltósága és a tek. m. köz. bizottság jóakarátának s támogatásának köszönhetem. Ezért legkedvesebb kötelességemnek ismerem a haza jövőjére oly nagy fontossággal bíró népoktatási ügyet s csekély személyemet, magammal együtt tisztársamat a kir. segédtanfelügyelőt méltóságos főispán ur s a tek. megyei köz. bizottság jóakarátába ajánlani.

Az 1879. évi 552 számú miniszter elnöki rendelet alapján szükséges stat. táblázatot is mellékelve, kiváló tisztelettel maradtam

S.-a.-Ujhely, 1886. január 9-én, a tek. megyei közigazgatási bizottság alázatos szolgálja

Nemes Lajos,
kir. tanácsos, tanfelügyelő.

A magyaryelvet és népnevelést Zemplénmegyében terjesztő egyesület 1885. évi december hó 25-én tartott közgyűléséből felvett

j e g y z ő k ö n y v.

Jelenvoltak: gróf Andrassy Tivadar elnök, Prámer Alajos I-ső alelnök, Fejes István II-od alelnök, Molnár István, Beszterczey Ferencz, Nemes Lajos, Chyzer Kornél, Perlsberg Ede, Fodor Sándor, Borúth Elemér, Diószeghy János, Dr. Erényi Jakab, Dókus Gyula, Matolai Béla, Spillenber József, Enyiczkey Gábor stb.

1. Elnök az ülést megnyitván, a választmány ugyan e nap reggeli óráiban tartott ülésének határozati javaslatait szóbelileg előterjeszti; minek foytán a Nagy-Ruszkán felállítandó kisdédóvoda költségeinek a község által leendő fedezetése tárgyában szükséges törvényhatósági jóváhagyás kieszközölésére a tekintetes megye alispánja megkerestetni határozatott.

2. A tagsági díjak beszédésére vonatkozó választmányi határozat elfogadtatván, felhivatni rendeltettek a vidéki körök elnökei, hogy a tagsági díjak beszédése körül kellő erélyt fejtve ki, a beszédett összeget a továbbra is hátralékban maradtak névsora s illetve a hátralékos tagsági díjakról szerkesztett kimutatással a jövő márczius hó 15-éig az egyesület központi elnökségénél mutassák be.

3. A kelecsenyi kisdédóvoda ügyében hozott választmányi határozati javaslat, mely szerint addig is, míg a nagyméltóságú vallás- és közoktatási miniszteriumhoz és az országos kisdédóvoda egyesülethez segélyezés iránti kérvény intézettek, az ezen kisdédóvoda kinevezendő óvónő 250 frt évi javadalmazása az egyesület pénztárából előlegeztessék, — elfogadtatván: a nagymélt. vallás- és közoktatási miniszteriumhoz, ugyszinte az országos óvoda-egyesülethez a segélyezés iránti kérvény határozatott felterjesztetni, miről az I-ső alelnök és a jegyző a kérvény felterjesztése végett értesített határozattak.

4. A hononnai körnek kérvényére nézve a következő határozati javaslat fogadtatott el, miről a vidéki kör elnöke a választmányi jegyzőkönyv kivonatával értesítettni rendeltetett.

5. Az ujonnan választandó jegyzőnek 60 forinttal — dologi kiadás czimén — leendő javadalmaztatása iránt hozott javaslat elfogadtatván: a megválasztás végett javaslatba hozott Felber Domonkos egy értelemmel megválasztatott; miről jegyzőkönyvi kivonattal azzal rendeltetett értesítettetni, hogy az egyesület iratait és pecsétjét volt II-od jegyző Prihoda Etelétől az elnökség közbenjöttével vegye át.

6. Olvastatott a „magyar iskola-egyesület” m. évi — sz. a. kelt átírata, melyben az „országos közművelődési egyesület” értekezletének határozata foytán 1886. évi január 30-áig értesítést kér az egyesülettől: „kiván-e az országos közművelődési egyesület congressusán résztvenni, mely időre óhajtja ezen congressus megtartását s mely kérdéseket kívánna azon tárgyaltni?” E tárgyban Prámer Alajos elnökle alatt Fejes István, Nemes Lajos, Chyzer Kornél és Diószeghy János egyesületi választmányi tagok azzal küldettek ki, hogy a tett kérdések iránt véleményes jelentéseket a jövő 1886. január hó 21-én tartandó közgyűlésen mutassák be.

Ezen jegyzőkönyv hitelesítésével Prámer Alajos I-ső alelnök, Dr. Chyzer Kornél és Diószeghy János választmányi tagok bizattak meg. Kelt mint fent.

Jegyezte:	Hitelesítettett:
Prihoda Etel.	Prámer Alajos,
	I-ső alelnök.
Diószeghy János,	Dr. Chyzer Kornél,
	választmányi tagok.

A magyaryelvet és népnevelést Zemplénmegyében terjesztő egyesület választmányának 1885. évi december hó 28-án tartott ülésében felvett jegyzőkönyv.

Jelenvoltak: gróf Andrassy Tivadar elnök, Prámer Alajos I-ső alelnök, Fejes István II-od alelnök, Molnár István, Beszterczey Ferencz, Nemes Lajos, Chyzer Kornél, Perlsberg Ede, Fodor Sándor, Borúth Elemér, Diószeghy János, Erényi Jakab, Dókus Gyula, Matolai Béla, Spillenber Jozsef jegyző, a választmányi körjegyzője Prihoda Etel.

1. Az 1885. szept. 25-én tartott választmányi ülés jegyzőkönyve felolvastatván, hitelesítettetett.

2. Olvastatott az egyesületi pénztárnok 1885. szept. 25-én bemutatott jelentése. Tudomásul vétetett; a számadások megvizsgálására Dr. Erényi Jakab és Diószeghy János választmányi tagok küldettek ki.

3. A N.-Ruszkán felállítandó kisdédóvoda ügyében az 1885. szept. 25-én tartott választmányi ülésből kelt határozatnak, hogy a kisdédóvoda feltartásából a községre háramló terheknek községi képviselőleg történt elvállalása törvényyszerűleg a törvényhatóság által és mielőbb megerősítették, végrehajtására szóbeli indítványra határozatott, hogy: tekintettel arra, mikép ezen kisdédóvoda ügyét csupán a község elvállalt terheinek a tek. megye altali megerősítése hátráltatja, felkéretni rendeltetik a megye alispánja, hogy a községi képviselő testület határozatát a megyei közgyűlés utólagos jóváhagyása reményében hagyja helyben.

4. A hátralékos tagsági díjak beszédésére nézve felhivatni rendeltettek a körök elnökei, hogy azokat az 1886. évi márczius hó 15-ig beszédetni igyekezzenek s a beszédett pénzüsszeget a továbbra hátralékban maradtak névsora s illetve a hátralékos feltüntetett kimutatással együtt terjeszszék be az egyesület elnökségéhez; figyelemztetendők lévén egyszersmind arra is, hogy ez irányban annál is inkább erélyt fejtsenek ki, mert az 1885. évi hátralékok is f. év márczius 15-én tul végrehajtás utján lesznek a hátralékosoktól behajthatók; miről a körök elnökei jegyzőkönyvi kivonattal értesítettnek rendeltettek.

5. Perlsberg Ede választmányi tag előterjeszti, hogy T.-Terebesen január 1-én felállítandó óvodára vonatkozó előintézkedések megtétettek.

Előadja, hogy a „Tanítók Lapja” után ezen óvoda kisdédóvónőjének szerződötetésére is lépések tétetvén, annak meghatározása szükséges, ki által neveztessek ki ugy ezen, mint a kilátásba helyezett többi óvoda óvónője.

Ezen elvi kérdés bővebb megvitatása után a választmány tagjai által egyhangulag elhatározatott: miszerint ugy a jelen, valamint a jövőben előforduló esetekben az óvónő választási jogát az egyesület magának tartja fel, s ezen jogát a választmány által akként gyakorolja, hogy az óvoda alapítója vagy jöltevőjének ajánlata a kir. tanfelügyelő meghallgatása mellett a fenforgó körülményekhez képest figyelembe veendő. Ebből kifolyólag, miután gróf Andrassy Gyuláné ő nagyméltósága a t.-terebesi kisdédóvoda létesítésénél kiváló buzgóságot és áldozatkészséget tanusított: grófnő ő nmltsága ajánlása ezen kisdédóvoda óvónője megválasztásánál nem mellőzhető.

Minélfogva felhivatni határozatott Perlsberg Ede v. tag, hogy a megválasztandó óvónő sze-

mélyére nézve grófnő ö nmitságának akaratát kitudván, arról a pályázók kérvényeinek betérjesztése mellett a választmányt a központi elnökség útján értesítse. Egyszersmind a t. terebesi kisdedóvoda felügyeletével megbízott nevezett v. tag azon utasítással, hogy a kisdedóvoda segélyezése tárgyában a nagyméltóságú ministerium és az országos kisdedóvó-egyesülethez benyújtandó kérvényhez melléklendő költségeloirányzatot készítvén, azt ugyancsak a központi elnökségnek mutassa be.

6. Prámer Alajos I-só alelnök jelentést tevén a keclecsenyi kisdedóvoda átvételéről, — az erre vonatkozó összes iratokat bemutatja.

Az egyesület választmánya meleg köszönetet nyilvánítván, Molnár István ur és neje Nyéky Leona ö méltóságaiknak, mint kiknek egyedüli áldozatkészségéből épült fel és rendeztetett be ezen kisdedóvoda egy a község tulajdonát képezte pusztá helyiségen: felhívja kir. tanfelügyelő v. tag urat, hogy ezen kisdedóvoda szükségleteiről, a nmitságú ministeriumhoz és az országos kisdedóvó-egyesülethez intézendő segély iránti kérvény czéljából költségeloirányzatot készítvén, azt az egyesület elnökségének mielőbb mutassa be.

Miről Molnár István ur és neje ö méltóságai s a kir. tanfelügyelő jegyzőkönyvileg értesítettnek rendeltettek.

Az ezen kisdedóvoda 250 frt javadalmazással kinevezendő óvónői állás betöltésére a jövő 1886. évi január hó 20-áig pályázat hirdetése rendeltetett el.

7. Olvastattat a gálszécs-vidéki kör elnökségének jelentése, a kör tagsági díjainak beszedése és egy Gálszécsen felállítandó kisdedóvoda évi 200 forinttal leendő segélyeztetése iránti kérvény tárgyában.

Mielőtt a kért segély megajánlása iránt javaslatot tenne a választmány, felhívni rendeltetett a vidéki kör elnöksége, hogy a gálszécsi kisdedóvoda-egyesülettől, egy a kisdedóvoda szükségleteit feltüntető költségeloirányzatot bekívánván, azt ezen egyesület körülményeiről adandó véleményes jelentésével együtt az egyesület központi elnökségének mutassa be.

8. Szóbeli indítvány tétetvén egy A.-Körtvélyesen felállítandó kisdedóvoda tárgyában, felkérteni határozatott Moskovics Géza a.-körtvélyesi földbirtokos ur, hogy ez ügyben a mozgalmat megindítván, annak eredményéről saját véleménye közlésével a központi elnökséget értesíteni sziveskedjék.

9. Olvastattat a homonnai körnek tagsági díjjai önálló rendelkezésére való átengedése tárgyában bemutatott kérvényre Fejes István II. od alelnök kiküldött tag által beadott indokolt határozati javaslat.

A nemleges határozati javaslat indokainál fogva elfogadtatván, a kérvény a kör elnökségének jegyzőkönyvi kivonattal visszaadni határozatott.

10. A Homonnán felállítandó kisdedóvoda körülményeire nézve a kör elnöksége jelentéstételre határozatott felhívni.

11. A jegyzői teendők végzésére megválasztás végett javaslatba hozatni kívánt Felber Domonkosnak dologi kiadások címén 60 osztrák értékű forinttal leendő javadalmaztatása hozatván indítványba. Az indítvány egyhangulag elfogadtatott s a közgyűlés elé terjesztetni rendeltetett. Kelt mint fent.

Jegyezte:
Prihoda Etele.

Titkári jelentés a s.-a.-ujhelyi dalárda 1885. évi működéséről.

Tekintetes elnök ur!
Tisztelt közgyűlés!

Mielőtt a mai közgyűlés tárgyai szónyegre hozatnának, szerény tisztelnél fogva van szerencsém a dalárda mult 1885-ik évi működésének főbb mozzanatairól rövid kivonattal előadandó jelentéssel becses türelmököt igénybe venni.

Egyletünk a mult 1885-ik, év elején 33 működő tagot számlált; az évfolyamán felvételt 10 új működő tag, kilépett 8, s így van az egyletnek jelenleg 35 működő tagja.

Örvendetes jelenség állott elő a mult évben, az egylet pártoló tagjainak számában történt szaporodás által, ugyanis volt az egyletnek a mult év elején 61 pártoló tagja, míg jelenleg 114 pártoló taggal bírunk, mi egyrészt a közönségnek dalárdánk iránti nagyobb érdeklődéséről, másrészt tisztelt elnökségünk, egyleti karnagyunk, de különösen derek pénztárnokunk buzgó tevékenységéről tesz tanúságot.

Disztagja van az egyletnek 4.

Ez alkalomból fájdalommal jelentem az igen tisztelt közgyűlésnek, hogy dalárdánk egyik disztagja: Hornyai Kálmán, ki kezdeményezője volt egyletünk létrehozásának, és ifju Farkas Lajos buzgó és tevékeny választmányi tagunk, a mult év folyamán elhunytak.

Nem mellőzhetem annak megemléstését sem,

hogy dalárdánknek keletkezése óta egyik legbuzgóbb pártfogója, választmányi tagja s tisztújító közgyűléseinken rendszerint korelnökünk Vass József ur a mult évben városunkból eltávoztván, egyleti választmányunk egy taggal ismét kevesbedett, és hogy Kapy Lajos egyleti működő tagtársunk testvéri körünkbe visszajövén, őt a választmány az igen tisztelt közgyűlés utólagos jóváhagyása reményében saját kebelebe tagtársul fogadta.

Választmányi ülés tartatott 9, melyen elintéztést nyert 21 tárgy.

Betanult a dalárda az év folyamán 7 karéneket, tehát a mult évi eredményél 3-mal kevesebbet, mi azonban annak tulajdonítandó, hogy ezen énekdarabok között néhány nagyobb szabású műdarab lévén, betanulásuk hosszabb időt vett igénybe, másrészt pedig a dalárda több új taggal szaporodván, a már betanult darabok újból elővették.

Rendezett az egylet saját pénztára javára helyben: mult év ápril. 8-án egy mükedvelői előadással összekötött dalestélyt; július 5-én egy közebéddel és tánczczal egybekötött nyári mulatságot, továbbá szeptember 20-án ugyancsak egy mükedvelői előadással együttes hangversenyt.

Ezekon kívül nyilvánosan szerepelt a dalárda, megyei főispánunk és egyleti disztagunk Molnár István ö méltóságának főrendi házi taggá történt kinevezetése alkalmából rendezett faklyás menetnél, továbbá néhai Lónyay Gábor megyénk érdemduis férfia elhunytá alkalmából tartott emlék ünnepélyen s több temetésen.

Megemléstendőnek tartom azt is, hogy a mult év február 2-án, a dalárdát pártoló helybeli fiatalság igen tisztelt elnökünk vezetése alatt rendezett a dalárda javára egy zártkörű tánczestélyt, mely egyletünk pénztárát szép összeggel gyarapította.

Vidéken egyszer szerepelt dalárdánk és pedig a kassai testvér-egylet által, mult év május 24—25-ik napján tartott zászlószentelési ünnepélyen, mely szereplése egyleti életünk történetében örökké emlékezetes és ragyogó pontot fog képezni. Ezen alkalommal a dalárda a miskolci országos dalárversenyen szerzett jó hírnevét nem csak hogy megőrizte, hanem azt még fénylőbbé tette.

Önállóan szerepelt Kassán a dalárda három ízben, u. m. az ismerkedési estélyen két ének darabbal, másodsor a diszhangversenyen az »Olasz saláta« című nagyszabású műdarabbal, harmadizben pedig a Széchenyi ligetben rendezett nép-ünnepélyen szintén két darabbal. Mind-ezen szereplései alkalmával dalárdánk — bár mindannyiszor nehezebb kivitelű énekdarabokkal lépett fel — a hallgató közönség részéről oly kitüntetés és tetszés nyilvánításban részesült, melyhez hasonlóval a szintén közremüködött többi 7 dalárda közül a miskolci dalegylet kivételével egyik sem dicsekedhetik. Ezen kívül közremüködött a dalárda az ünnepélyen minden összelőadásnál.

Megjegyzem e helyen, hogy a kassai dalegylet zászló-szentelési ünnepélyén való részvételünk alkalmával dalárdánk egy a város közönsége valamint a dalegylet részéről szives rokonszenven és igazi magyar vendégszereteten részesült. Rokonszenvének fényes jelét adta a kassai dalegylet az által is, hogy tisztelt alelnökünket Spilenberg Barnát egyleti disztaggá választotta, közremüködésünkért pedig, egy meleg hangu átiratban szives köszönetét fejezte ki.

Az imént előadottakban volt szerencsém az igen tisztelt közgyűlésnek 1885-ik évi egyleti működésünkről számot adni. Az elősorolt adatokból meggyőződhetett az igen tisztelt közgyűlés, hogy a dalárda a lefolyt évben is igyekezett teljesíteni nemes feladatát s tekintve ifju korát, eddigi működése — úgy hiszem — elég biztosítékot nyújt jövőbeni folytonos haladására és életképességére nézve.

Nem mulaszthatom el az igen tisztelt közgyűlésnek tudomására hozni, miszerint fáradhatlan buzgalmu egyleti karnagyunk Vágó Gyula a dalárdát az elmúlt évben is minden dijkikötés nélkül, csupán a dalügy iránti nemes hajlamból páratlan szorgalom és kitartással vezette, s hogy a működő tagok között testvéries egyetértés és folytonos fegyelem uralkodott, szorgalom tekintében pedig kifogás nem merült fel.

Végül kedves kötelességemnek tartom az egylet tisztelt pártoló tagjainak azon anyagi és erkölcsi támogatásukért, melyet a dalárda iránt a lefolyt évben tanúsítottak s a mely nélkül a felmutatott eredmény elérhető nem lett volna, működő tagtársaim nevében is őszinte köszönetemet nyilvánítani.

Midőn tehát azon biztos reményemnek adok kifejezést, hogy a dalárda kellő támogatás mellett feladatának teljesítésére a jövőben is képes leendő, magamat az igen tisztelt közgyűlés jóindulatába ajánlom.

S.-a.-Ujhely, 1886. január 20-án.

Füzesséry Ödön,
egyleti titkár.

Egyleti élet.

A magyarországi Kárpátgyűlés keleti Kárpátok osztálya a következő körlevelet intézte a közönséghez:

Folyó évi január 1-sején léptek életbe a magyarországi Kárpátgyűlés új alapszabályai, melyek szerint az egyesületi élet súlypontja az osztályokba lett helyezve.

Az alapszabályok értelmében minden osztály megtartja a tagsági díjak 40%-át turistikai célokra és az összeg hováfordítását illetőleg a központtól függetlenül rendelkezik.

A keleti Kárpátok osztálya, a legrégebben fenálló és legerősebb osztály; — a mennyiben 1885 végével 500 tagnál többet számlál. — A közgyűlés határozata értelmében működésének főczéljául egyelőre az aggteleki barlangot választotta és ezzel fontos, Magyarországra nézve mivélődési szempontból nagy horderejű feladat megoldására vállalkozott.

Az aggteleki barlang, a világ ezen legnagyobb cseppkő-barlangja, melynek megtekintésére ezelőtt 16 óra szükségeltetett, — a jószafői (tornai) oldalon eszközözendő áttörés által egy második kijárást nyer és így megtekintésére csak félnyi idő lesz szükséges.

Csak ezen áttörés befejezése után, — a mi még ezen évben remélhető — és a barlangban eszközözendő utépítések bevégzésével, lesz a barlang a turistáknak egész terjedelmében hozzáférhető, a világnak pedig ez által Magyarország egy drágaköve könnyebben megközelíthetővé válik. Az első sorban szükséges bányamérői felmérés a barlangban már megkezdett.

Az áttörés munkálataira a Kárpátgyűlésnek, illetőleg a keleti Kárpátok osztályának ez ideig 2100 frt áll rendelkezésére, ehhez 1000 forinttal ö excentiaja a vallás- és közoktatásügyi minister Trefort Agoston ur járult, 500 forintot a keleti Kárpátok osztálya, 600 forintot pedig a központi választmány utalványozott.

Az osztály azonban más téren is működik; ugyanis a **menedékház építése a Popp-Ivánon** (1940 méter magas) már ez évben biztosan megtörténik, továbbá a **messze földön híres Szádelő-völgyi sziklarepedés** is járhatóvá tétetik.

Az osztály ez idei közgyűlése augusztus hónapban Tornán fog megtartatni, hova a tagok Kassáról együttesen indulnak. A közgyűléssel egy négy nap kirándulás lesz egybekötve, és pedig a szádelői és áji völgybe, az aggteleki barlangba, továbbá Rozsnyóra, honnan kiindulva vagy a Pozsalohegy megmászása, vagy Krasznahorka várának megtekintése vétetik foganatba. Az utazás Dobsinán át a sztraczenai völgyön keresztül folytatattik a jégbarlangig és Poprádon leli befejezését. A résztvevők innen tetszés szerint tehetnek kirándulásokat a magas Tátrába, vagy visszautazhatnak Kassára.

A részletes program annak idején fog közvéteteni.

Ezen munkásság sikerének előmozdításához az osztály a természet-barátok szellemi és anyagi támogatását kérve, egyszersmind tisztelettel felszólítja őket, hogy minél nagyobb számmal lépjenek be az egyesületbe, illetőleg a keleti Kárpátok osztályába.

Csak egyesült erővel lehet a kitűzött czélt elérni.

Az évi tagsági díj az osztálypótlékkal együtt 2 frt 30 krt tesz, a miért minden tagnak a 15—18 ivre terjedő mümellékletekkel ellátott évkönyv bérmentve megküldetik; az illető kívánságához képest magyar vagy német nyelven. A belépni óhajtok sziveskedjenek a tagsági díjat a név, állás és teljes czim közlése mellett postautalvánnyal alulirothoz S.-a.-Ujhelybe küldeni. A belépőnek nyugtaképen az évi tagsági jegy fog kiszolgáltatni.

Azon egyesületi tagok, kik már ezelőtt is az osztály tagjai voltak, sziveskedjenek tagsági díjajukat vagy egyenesen alulirothoz, vagy pedig a helyi képviselő urhoz minél előbb beküldeni.

S.-a.-Ujhely, 1886. január hóban.

Kiváló tisztelettel

Sigmeth Károly,

a keleti Kárpátok osztályának ügyvivő alelnöke.

Nyilvános számadás

a f. évi január 16-án rendezett közvacsorával egybekötött tánczvizalom eredményéről.

Bevétel: Előleges gyűjtésekből készpénzben összesen:	249 frt 50 kr.
Belépti jegyekből 231 frt, felülfizetésekből 71 frt, összesen	302 frt — kr.
Közvacsora alkalmával urnők bevételeiből:	639 frt 65 kr.
Felmaradt borok eladásából:	16 frt 80 kr.
Bevételek összesen:	1207 frt 95 kr.
Kiadás: Az összes költség számlák szerint	537 frt 55 kr.
Tisztajövedelem	670 frt 40 kr.

Előleges gyűjtésnél készpénzben odaköztak:
 Ambrozó Nándorné 2 frt, Bajkor Béláné 1, Ba-
 jusz Józsefné 1, Bánóczy Kálmáné 1, Bányai
 Alberné 1, Behyna Kálmán 1, Benedek Jánosné
 2, Bessenyei Gáborné 2, Bodeczky Ede 1, Bol-
 gár Andrásné 2 frtot, Breza Lukács 30 kr.,
 Burger Adolfné 2 frt, Chyzer Kornélné 2, Csasz-
 lószky Jánosné 2, Csiszár Gáborné 2, Csoma
 Mihályné 2, Csuka Ödön 2, »Dalárda« 2, Demián
 Gusztávné 1, Diószeghy Jánosné 5, Dókus Jó-
 zsefné 2, Dókus Gyuláné 2, Dongó Gézané 2,
 Dutkiewitz Medárd 1, Egry Róza 1, Farkas De-
 zsoné 2, Fejes Isváné 1, Félegyházy Béláné 1,
 Fisch Józsefné 1, Fleiszner Frigyes 2, Führer
 Sándor 1, Ganzler Teréz 2, báró Geizler Józsefné
 2, özv. Gortvay Simonné 2, Gosztanyi Alajosné
 1, Göllner Lajosné 2 forint, Gönczy Mihályné
 40 kr., Görgey Karolin 2 frt, Grosz Emilia 1 frt,
 Grosz Benjamine 50 kr., Grünbaum Simonné 1
 frt, Guttmann Salamonné 50 kr., dr. Haas Bernát
 2 frt, Haas Bernátné 2, Halmy László 2, Hegyi
 S. Gyula 2, Hercz Kálmáné 1, Hertzka Ottóné
 1, Hoffory Tivadarné 1, Hornyay Ferenccz 3,
 Horváth József 2, Horváth Pálné 1, Hönig Ar-
 daldné 2, Hönsch Dezsóné 2, idegen ur 1, Izsépy
 Gyuláné 1 frtot, Jávorszky 40 kr., Juhász Jenőné
 2 frt, Karsa Ferencz 2, Kálniczky Károlyné 2,
 Károlyi Jánosné 1, Keller Józsefné 2, Keresztessy
 Lajosné 3, Képes Károlyné 1, Klimó Menyhért
 1, Koczourek Ferencz 2, Kohn Ignác 1, Kornstein
 Ignác 2, Kótics László 1, Kovács
 Antalné 3, Krausz Nátháné 1, Krikbaum Gyul-
 áné 1, Láczy Károlyné 2, Ligeti Bertalanné 1,
 Löwe Károly 1, Lövy Adolfné 2, Lung Józsefné
 2, M. Betti 1 frtot, Magaziner Etel 50 kr., Major
 Istvánné 2 frt 20 kr., Maláricsik György 1, Mar-
 gitay Józsefné 2, Memlauer Károly 3 frt, Meri-
 czay Lajosné 2, Mezössy Menyhért 5 frt, Mol-
 doványi Gézané 2 frtot, N. N. 1 frt, N. 10 kr.,
 N. 10 kr., Nagy Béláné 1 frt, Nádory Vilmosné
 2 frt, Nemes Lajos 1 frt, Neuwirth Sütő Amálie
 3, Németh Nándorné 5, Népbank 2, Nyeviczky
 Józsefné 2, Nyomárkay József 2, Nyomárkay
 Paulin 2, Osváth Ferencz 2, Palóczy László 1,
 Papp Lászlóné 2, Payzoss Andor 2, Pehovits
 Bertalanné 1, Pékary Gyula 2, Pollacsek Márton
 1, Pollacsek Samuné 2, Pollák Józsefné 1 frtot,
 Polinszky Gyuláné 40 kr, Reichard Dávidné 1
 forint, Reichard Lajosné 1, Reichard Mark 1,
 Reichard testvérek 2, Révy Gézané 2, Rieder
 Engelbertné 1 frt 50 kr., Rosenberg Sámuelné
 1 frt, dr. Rosenthal Sándor 2, Rózsay Sándor 1,
 Saager Róza 1 frt, sárospatakiak 50 kr., Schmidt
 Károlyné 1 frt, Schön Sándor 3, Schwarcz Ber-
 nátné 1, Semsey Sándorné 1, Stenczel Dániel 1,
 Steiner Lujza 1, Stich Lajosné 1 frt, Spicz Dá-
 vidné 20 kr., Szentgyörgyi Józsefné 2 frt, Szent-
 györgyi Vilmosné 2, Szepessy Arnoldné 2, Szer-
 viczky Ödön 3, Szécsi Fáni 1, Széll József 1,
 Siegmeth Károlyné 2, Szilvássy József 1, Szmre-
 csányi János 5, Szögyény 2, Szöllösy Arthurné
 3, Szöllösy Bernátné 2, Szöllösy Gyuláné 3, Szöl-
 lösy Sándor 2, takarékpénztár 5 forint, Ujhelyiné
 50 kr., Untener Mihály 40 kr., Vágó Gyuláné 1
 forint, Waldman Adolfné 2, Waldmanné 1 frt,
 Veisz Adolfné 2, Veisz Zsigmondné 1, Wihs
 Keresztély 2, Zinner Regina 2, Zlinszky Józsefné
 3 forintot. Összesen 249 frt 50 kr.

Felülfizettek: Gróf Wallis Gyuláné 10 frt,
 Bernáth Győző 2 frt, Bernáth László 1 frt,
 Dókus Ernő 1 frt, Dongó Géza 1 frt, Dunka
 Gedeon 2 frt, Fleiszner Frigyes 1 frt, Groszman
 Alajos 2 frt, Gruber Lajos 2 frt, Halmy László
 1 frt, Hammersberg Jenő 1 frt, dr. Haas Bernát
 2, Janik László 2, Jelenek Ádám 1, Karsa Ber-
 talan 2, dr. Ligethy József 1, Meczner Andrásné
 3, Molnár István 5, Nemes Lajos 1, N. N. 1,
 Pilissy N. 1, Prámer Alajos 3, dr. Reichard
 Soma 2, Rosenberg Sámuel 1, dr. Schön Hugó
 1, Schön Sándor 2, Schwarcz Bernáth 1, dr.
 Sebeők Antal 1, Stéger Ubald 1, Szánky Nán-
 dor 2, Szeghy Elemér 2, Szentgyörgyi Vilmos
 1, dr. Szepessy Arnold 1, Szigmeth Károly 1,
 Szöllösy Arthur 1, Szunyoghy Dezső 1, Teich
 Zsigmond 3, Tokár József 1, Tokár Józsefné 1,
 Wichs Keresztély 1, Zinner Henrik 1 frt. Ösz-
 zeszen 71 frt.

*A közvacsorához étel- és italneműeket adomá-
 nyoztak:* Andreánszky Bálintné, Balogh Károlyné,
 Bárczy Józsefné, Bettelheim Márton, Biringer
 Arthurné, Boronkay Györgyné, Boruth Elemérné,
 Burger Samuné, Bydeskuthy Sándorné, Cser-
 nyiczky Mihályné, Czigler Józsefné, Diószeghy
 Jánosné, Dóbiász Edéné, Dókus Mihályné, Evva
 Andrásné, Erényi Jakabné, Farkas Bertalanné,
 Fekete Jánosné, Glück Ignác 2, Gosztanyi Teréz,
 Hammersberg Jenőné, Hunyor Sándorné, Izsépy
 Istvánné, Juhász Jenőné, Karsa Bertalanné, Ka-
 zinczy Bálintné, Kecskés Dezsóné, Képes Károlyné,
 Kolozs Gyuláné, Kolozs Manoné, Kopper Józsefné,
 Korinko Jánosné, Kornstein Mórné, Krafcsik Fe-
 rencz 2, Kulín Ödöné, Kun Frigyesné, Lakatos
 Gyuláné, Láczy Elekné, Lehoczky Mihályné, Liszy
 Edéné, Löcherer Andorné, Löcherer Lőrincz 2,
 Maier Imréné, Matolay Béláné, Matolay Eteléné,
 Nikl Ferencz 2, Orosz Gézané, Pintér Ferencz 2,
 Pollacsek Mártonné, Schön Sándor, Schön Vil-
 mosné, Sebeők Antalné, Szánky Nándorné, Sztankó

Lászlóné, Szunyoghy Dezsóné, Teich Zsigmondné,
 Thuróczy Lajosné, Tokár Józsefné, Vályi Istvánné,
 Vékey Anna, Viczmány Ödöné, Wihs Keresz-
 tély, Zlinszky Józsefné.

Ezen nagylelkű adományokért midőn a
 rendezőség hálás köszönétét nyilváníti, a tiszta-
 jövedelmet rendeltetési céljaira vagyis fele rész-
 ben a női ipariskola alapjának gyarapítására, fele
 részben a helybeli szegényalap segélyezésére for-
 ditotta.

S.-a.-Ujhely, 1886. január 20.

Lágh Nándor,
 titkár s pénztárnok.

Meghívó.

A zemplénmegyei egészségügybeliek köl-
 csönös segélyegylete rendes évi közgyűlését f.
 évi január 31-én délután 3 órakor alólirt elnök
 lakásán S.-a.-Ujhelyben tartandja, melyre t. cz.
 tagtárs urát van szerencsém tisztelettel meghívni.

Azon esetben, ha személyesen megjelenni
 akadályozva volna, sziveskedjék megbízó levelet
 alólirtotthoz küldeni, hogy a gyűlés határozatké-
 pes lehessen.

S.-a.-Ujhely, 1886. január hó 14-ikén.

Chyzer Kornél,
 egyleti elnök.

III. Kimutatás.

Fáy András kohányi szülőházának emléktáblával
 leendő megjelölésére begyűlt adakozásokról:

Szerdahelyi István 1 frt, Kossuth Lajos 1,
 br. Vay Sándor 5, Zsolnay D. Endre 10, Su-
 lyovszky István 5, Pólyányi Géza 1, dr. Kun
 Zoltán 2, Láczy Lászlóné 1, Kun Béla 1,
 összesen 27 frt. Az előbbi két kimutatással
 együtt 121 frt.

S.-a.-Ujhely, jan. 23 1886.

Chyzer Kornél.

Különfélék.

(A közvacsora,) mely — mint mult szá-
 munkban jeleztük — tegnap egy hete amily ked-
 vező auspicziumok mellett indult meg, épp oly
 fényes anyagi és erkölcsi sikerrel záródott le. A
 közvacsora eszméje nem új, de kivitele oly ne-
 hézségekkel van összekötve s annyira igénybe
 veszi hölgyeink buzgalmat és áldozatkészségét,
 hogy ezek nélkül kedvező eredményre alig le-
 hetne számítani. Másutt, ahol szervezett nőgye-
 letek működnek s a jótékonyági eszmék iránt
 fogékonyabbak az emberek, talán kevesebb küz-
 delemmel jár hasonló társadalmi mozgalom meg-
 indítása, — de nálunk, hol az elsőnek évek óta
 hijjával vagyunk, a humanizmus érdekében egyes
 kezdeményezőknek kifejtett sisíhusi küzdelme
 mindig a legnagyobb elismerésre tarthat igényt.
 Ily elismeréssel adozunk Viczmány Ödöné
 öngyászának és ama lelkes hölgyeknek, kik az
 általa kibontott lobogó alá sorakozva, azt dia-
 dalra segítették. A mulatság erkölcsi sikere nem
 kevesebb értékkel bír az anyaginál. Oly tömört-
 séget, mely a város és vidékének közönségét, vi-
 ruló fiatalágát egy báli keretben mutatta volna
 be s mellé oly rózsás kedélyt, melynek öszhang-
 ját egy rejtett gondolat sem zavarta meg, —
 csak azon közvacsoránál észleltünk, melyek
 az inséges idők nyílt sebeinek enyhítésére s a
 Rákóczi-emlék leleplezési ünnepélyének költsége-
 ire rendeztetek. S ha megemlítjük még: hogy a
 lukullusi vacsora a konyhaművészet specialitása-
 nak kiállítását képezte s minden egyes adag
 étel rendkívül olcsó áron s a legbájosabb kiszol-
 gálat kíséretében került asztalunkra: halvány
 vonásokkal bár, de mégis lapunk szűk keretéhez
 mértén némi fogalmat nyújtottunk a képről,
 melynek kedves emlékeit bizonyára hosszú időkig
 megőrizzük.

(A közvacsora) alatt Matolai Zsófia és Ku-
 harik Ilonka, kis virágcsokrok elárusításából ösz-
 szegyűjtöttek 22 frt 20 krt, mely összeget Mato-
 lai Eteléné és Láczy Elekné urnók a közvacsor-
 rából felmaradt étkekkel együtt, az általuk sze-
 mélyesen fölkeresett szegények és betegek kö-
 zött osztottak ki. E csekély összeg is bizonyára
 sok könyűt száritott fel a nyomor gyermekeinek
 szeméből, mi szolgáljon buzdításul jövőre is a
 nemesen érző leánykáknak, kik korán felfogták
 azt, hogy mily nemes tény a szegényekért fára-
 dozni s jótékonyt gyarapítani.

(A tél zordonságát) kétszeresen érzi az, aki
 nemcsak a testet magában is elcsigázó hidegnek
 esik martalékul, de amellé még éheznie is kell.
 A szegény nép nyomorát élénk színekkel ecsete-
 lik lapunk felvidéki tudósítói s midőn a pauperiz-
 mus lehangoló jelenségeit egész meztelenül tárják
 fel, egyszerűs mind a nyomor sebeit lehetőleg enyhí-
 tő emberi irgalmasságnak is elismeréssel adóz-
 nak. Terebesen és vidéken két ily védangyal cse-
 pegett balzsamot az inség fájo sebére: Gróf
 Andrassy Gyuláné ő excellenciája az egyik, a
 másik pedig a menyé: Gróf Andrassy Tivadarné.
 Különösen a nagy családdal megáldott szegénye-

ket segélyezik telhetőleg s ezek között még küll-
 nösebben azokat, kiknek tanköteles gyermekeik
 lévén, testi ruházat hiányában nem küldhetik őket
 iskolába. Alig van nap, hogy a jótékonyt eme
 forrásból ne részesülne egy-két szegény s ne ál-
 daná a kezét, mely a szenvedők arczáról a nyo-
 mor facsarta könyeket ekép siet letörteni.

(A s.-a.-ujhelyi dalárda) évi rendes közgyű-
 lését a megyeház kis termében f. hó 20-án tar-
 totta meg, mely alkalommal a működő tagok va-
 lamennyien s a pártoló tagok is igen szép szá-
 mal jelentek meg. Az ülés megnyitása után, a
 gondosan kidolgozott titkári jelentés olvastatott
 fel, melyből a dalárda mult évi tevékenységéről
 s izmosodásáról örömmel győződhettünk meg.
 Gyász is érte azonban az elmult évben az egy-
 letet, mert tulajdonképeni alapítóját: Hornyay
 Kálmánt és egyik pártoló tagját: ifj. Farkas La-
 jost elvesztette. Elnöki indítványra Hornyay Kál-
 mán emléke jegyzőkönyvileg örökítettett meg. A
 gyűlés egyik legfontosabb tárgyát képezte a tisz-
 tujítás s Borúth Elemér korelnöksége alatt meg-
 választottak közfelkiáltással elnökké: Dókus Gyula,
 alelnökké: Spielenberg Barna, I-ső jegyzővé: Fü-
 zesséry Ödön, II-od jegyzővé: Mester István,
 pénztárnokká: Vályi Bertalan, szertárnokká: Fab-
 sich Antal. A választmányba a működő tagok
 közül beválasztottak: Bodeczky Ede, Margitai Jó-
 zsef, Bodnár József, Kapy Lajos, Farkas Berta-
 lan, Schweiger Áron, Székely Imre, Nagy József;
 a pártoló tagok közül: Borúth Elemér, Képes
 Gyula, Enyiczkey Gábor, Szentgyörgyi Vilmos,
 Kossuth János, Farkas Dezső, Sziráky Barna,
 Kazinczy Gábor. Határozattal végül az is, hogy
 az egylet a kassai dalárda elnökét: Münster Ti-
 vadar polgármestert, továbbá a körünkben nem
 régen kiszakadt Vas Józsefet disztagjává választja
 s erről az illetők jegyzőkönyvi kivonattal fognak
 értesíteni. Vágó Gyula karnagynak pedig fárad-
 hatlan buzgalma s tapintatos vezetése méltánla-
 sául jegyzőkönyvi elismerés szavaztatott meg. Az
 egylet számadásainak megvizsgálásával egy há-
 rom tagu bizottság bízott meg. Ezután a mű-
 ködő tagok s a pártolók közül is igen sokan
 Csernyiczkinél gyűltek össze, hol a szép számu
 vendégek osztatlan tetszése között 8-10 dara-
 bot igazi bravúrral énekeltek daláraink. A ke-
 délyes estélyen nők is voltak jelen s már éjjel is
 elmúlt, midőn távoztak. Toasztokban sem volt
 hiány; vice-versa jártak az eszmék, forogtak a
 gondolatok, s a sikerült mulatságnak csak az éj-
 fél után két óra szakította végét.

(Esküvő.) Tolcsvai Nagy Barna tolcsvai
 földbirtokos f. hó 20-án tartá esküvőjét Pelejtén
 boronkai Boronkay László kedves leányával
 Gizellával, Koszoru lányok voltak: a menyasz-
 szony nővérei és Boronkai Sarolta, a vőfélyi
 tisztet pedig Bernáth Győző, Szeghy Elemér és
 Szemere Emil viselték. Az esküvőt megelőző
 estén házi bált rendeztek, a menyasszony szülői,
 melyben többnyire a szélesen kiterjedt rokonság
 tagjai vettek részt s a késő éjjeli órákig a leg-
 kedélyesebben mulattak. Az esküvő után rövid
 villásreggeli volt, melynek végeztével a boldog
 ifju pár a nászsereg kíséretében négyes fogaton
 jövőre lakhelyére Tolcsvára utazott.

(A zemplénmegyei egészségügybeliek) köl-
 csönös segélyegylete f. hó 31-ére hirdettet köz-
 gyűlésén üli meg fenállásának 10-ik évfordulóját.
 Ezen 10 év alatt leküzde a kezdet nehézségeit,
 leküzde a közönyt, mely egyleteink életére oly
 annyira jellemző, kivált azon esetekben, hol a tag-
 sági díj jelentékenyebb pénzáldozattal jár, tőkét
 6481 frt 19 kr-ra emelte, melynek kamataiból a
 mult évben 3 hátrahagyottat egyenkint 64 frttal
 segélyezett. A folyó évben 216 frt lesz a segély-
 zendők közt felosztandó. Jelenleg van 40 tagja.
 A tagsági hátralekakat egyik évről a másikra
 ezen egyletnél nem ismerik.

(Megyénk főispánjának) intézkedése folytán,
 a hó olvadása miatt bekövetkezhető netaláni ára-
 dásokra való tekintettel, a nagymihályi, gálszécsi,
 s.-a.-ujhelyi és t. terebesi távirda állomásokra éjjel-
 nappali szolgálat rendelttet el.

(Meghívó.) A s.-a.-ujhelyi polgári olvasó kör
 évi közgyűlését folyó hó 31-én a kör helyiségé-
 ben tartandja meg, melyre a kör tagjait s barátait
 tisztelettel meghívja az elnökség.

(Meghívó.) Az 1886. évi január hó 23-án
 Tokajban a volt takarékpénztári helyiség termei-
 ben »batyubál« rendeztetik. A tiszta jövedelem
 az »Erdélyi közművelődési egyesület« javára fog
 fordittatni. Kezdeté 8 órakor.

(A kereskedelmi ifjuság) f. hó 30-án rende-
 zendő tánczvigalma a városi színház termében fog
 megtartatni, melyre a meghívók már szétkül-
 dettek.

(Szenzációs hirt) repit felénk a Gálszécs
 felől fujdogáló szellő. Nem kevesebbről van ugyan
 is szó, mint arról: hogy a gálszécs-terebesi hitel-
 bank vezérigazgatója, Politzer Adolf azon ürügy
 alatt, hogy mellbeteg s Olaszthonban telelő fiának
 látogatására megy — a nevezett pénztintézetet
 tetemesen, mintegy 80 ezer forintig megkárosítva,
 Amerikába szökött. E hir Gálszécsen és vidéken
 közzsájon forog, mely, egy nekünk felmutatott
 magánlevél szerint, kellő támpontot nyer azon
 szabálytalanságokban, melyek a kezelést illetőleg

már eddig is napvilágra jöttek. Az ottani viszonyokat közelebbről ismerők állítják: miszerint a pénzintézet teljesen Politzer befolyása alatt állt s már létesítésének indokai is egészben az ő személyes érdekeire vezethetők vissza. Ez okból az igazgatóságot is jobbra oly egyénekből állította össze, kik előtt a pénzoperációk világa teljesen terra incognita lévén, a beható ellenőrzést csak névleg s a lehető legfelületesebben gyakorolták.

(Jubileum.) Homonnán, az ottani kaszinó 50 éves fenállása alkalmából február hó 14-én fényes ünnepélyre készülnek. Gerecz Lajos a polgári iskola igazgatója felolvasást fog tartani a kaszinó 50 éves történetéből. Az ünnepélyt rendező bizottság élén Dercsényi Kálmán homonnai közjegyző áll. Dalárdánk is meghívást kapott az ünnepélyen való részvételre s azt el is fogadta. A mondott nap estéjén végül táncmulatság lesz, melyre már jóelőre sokan készülnek. A homonnaiak remélik, hogy ez ünnepélyre még távolabb vidékekről is kapnak olyan vendégeket, a kik a kaszinónak a régebbi időben tagjai voltak.

(Kimutatás) a szegénysorsu tanítók tanuló fiait, ugyszintén a keresetképtelenné lett tanítókat és ennek özvegyeit segélyző »Eötvös-alap« részére általam eszközölt gyűjtésről. Adakoztak: Dr. Schön Vilmos 1 frt, Reichard Mór és fia 3 frt, Szöllösi Arthur 1 frt, Széll József honv. főhadnagy 1 frt, Dr. Ligeti 1 frt, Schwarcz Bernát 1 frt, Schön Sándor 2 frt, Szöllösy Gyula 1 frt, Burger Sámuel 1 frt, Dr. Erényi J. 2 frt, Weinberger (Imreg) 1 frt, Lövy Adolf 1 frt, Friedlber Albert 1 frt, Reichard testvérek 1 frt, Schwarz Mór 1 frt, Gutman Izr. (Szerdahely) 1 frt, Burger Adolf 1 frt, Kelnér Ede 1 frt, Szöllösy Sándor 1 frt, Glück Ignác 1 frt és Kormos Gyula 1 frt, összesen 25 frt, mely összeget mai napon rendeltetése helyére: Budapestre az »Eötvös-alap« központi gyűjtőbizottság pénztárnokához, Örley János, öz-utcai isk. igazgatóhoz juttattam. A jótékonycselekedet összegért fogadják a fentnevezett nemeslelkű urak legőszintébb köszönetemet. S.-a.-Ujhely, 1886. január 15-én. Singer Izrael, néptanító,

(Révész Imre,) városunkban előnyösen ismert táncmester, Kassán befejezván tanításait, jövő hó 1-ével a Karolina nőnevelde termében az első ciklust megnyitja. A kik tehát a jelzett helyen kívánának oktatást nyerni, beiratkozás végett az intézet főnökjénél jelentkezzenek. A zárdán kívüli tanfolyamra a beiratkozás Révész magánlakásán (Kazinczy-utca, Bernáth-ház) eszközölhető.

(Könnyen szerencsétlenség) történéhetett volna tegnap délután két óraker a főtéren. Dr.

Schön Vilmos házán az utcai erkély a sok esőzés folytán átázott s először egyes ködarabok, pár pillanatra reá az egész erkély a járdára zuhant. Az előbb lehullott kövek már figyelmessé tették a járókelőket s ennek tulajdonítható, hogy az erkély alatt a leomlás pillanatában a járdán senki sem ment. A hatóság azonnal megjelent az óvintézkedések megtételére. E fölmerült sajnós eset alkalmából a közbiztonság óreinek figyelmébe ajánljuk a Kellner József és hg Windischgrätz házaiknak hason minőségű erkélyeit is.

(Gyűjtés) Az »erdélyrészi közművelődési-egylet« javára Képes Gyula aljárásbíró által eszközölt gyűjtés szép eredményt mutat fel; a kezénél lévő iven a nemes törekvésű kultur-egylet pártoló tagjai sorába városunkból 19-en léptek be. Ezek a következők: Képes Gyula, Balogh Károly, Dr. Kellner Salamon, Isépy István, Kis Ödön, Dr. Kovácsy Pál, Dr. Haas Bernát, Dr. Rozenthal Sándor, Dr. Nagy Armin, Juhász Jenő, Kazinczy Gábor, Hönsch Dezső, Szöllösy Arthur, Krasznapolszky Ferencz, ifj. Vályi István, Kecskés Dezső, Benedek János, Hoffory Tivadar, Ambrózy Nándor.

(A magyar) északkeleti vasut bevételi kimutatása: 1885. decemberben 240,474 frt, 1885. január 1-től 1885. december 31-ig 3.106,580 frt, 1884. január 1-től 1884. december 31-ig 3.012,132 frt. A múlt év hason időszakához viszonyítva több: 94,448 frttal. Budapest, 1886. január hó 12-én. Az üzletellenőrség.

Magas jutalék mellett. rövid próbaidő után pedig fizetéssel, egy jó bizonyítványokkal ellátott szorgalmas férfi, szükséges háziesszköz elárúsítása céljából, mint városi ügynök azonnal kaphat állást. Bővebben e lap kiadóhivatalában.

HIVATALOS RÉSZ.

47. sz. 88 I. A tokaji járás szolgabírájától.
Tekintetes alispán ur!

Tisztelettel bejelentem, hogy f. évi január hó 3-án özv. Kerekes Jánosné tarzali lakos tulajdonát képező egy másfél éves közép nagyságú, sárga színű csödör csikó, melynek homlokán csillag van, jobb lába pedig kesely, a tulajdonosnő udvaráról kiszabadult s mai napig vissza nem tért, tisztelettel kérem ezen körülménynek megyszerzte leendő köröztetését.

Kelt Tokajban, 1886. évi január hó 6-án.
Szbíró ur hiv. távollétében

Törseök Gyula,
s: szolgabíró.

44.987. szám. Közúunka- és közlekedési m.kir. 1885. ministerium.

A budapesti állami középipartanoda igazgatóságának folyó évi december 1-én 397. szám alatt kelt jelentéséből arról értesültem, hogy az ipartanodán a földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur által létesített tanfolyamokat sikeresen végzett *gőzgépezők vizsgálati bizonyítványai utánnomtatás által meghamisítottak* s előreláthatólag nagyobb számban terjesztettek el.

Miről a megye közönségét az államépítészeti hivatalhoz egyidejűleg intézett rendeltetési másolatának. a középipartanodai bizonyítványok nyomtatványi mintájának s egy Vukováron felfedezett hamisítvány másolatának csatolása mellett, oly felhívással értesitem, hogy a törvényhatóság területén az érdekelt közönséget figyelmeztesse és a netán létező hasonló hamisítványok feltalálása céljából szükséges intézkedéseket mielőbb tegye meg.

Budapest, 1885. december 10-én.

A miniszter helyett:
Baross,
államtitkár.

Melléklet a 44987/85 k. m. sz. hoz.

A hamisítvány másolata.

457. szám. (50 kros bélyeg.)

Vizsgálati oklevél.

Hivatalosan bizonyítatik, hogy Babusek Ferencz Székesfehérvár megye tabajdi születésű 28 éves, mesterségére nézve kovács segéd, a földmívelés, ipar, kereskedelmi műegyetemből a budapesti magyar kir. állam és mindennemű más gépek kezelői számára rendszeresített, a melyen lokomobil és cséplő gépek szerkezete és kezelése elméletileg és gyakorlatilag tanítottat és tökéletesen elvégezve a fent említett lokomobil és cséplő gépek okszerű kezelésére vonatkozó vizsgát jó sikerrel letette s így bármely gőz motorok mellett mint kitünő szakképzett gépkezelő alkalmazható.

Kelt Budapest, 1885. év június 3-án.

A m. kir. állam. műegyetem igazgatósága.
(Hamisított olvashatlan aláírás)

elnök.

(Két hamisított olvashatlan aláírás)
vizsgáló bizottság tagja.

(Hamis pecsét helye)

Elsőrendű vizsgálati bizonyítvány.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos

BORÚTH ELEMER.

Főmunkatárs FARKAS BERTALAN.

H I R D E T M É N Y E K.

Eddig még fölülmulthatatlan.

Maager V.-féle
cs. kir. szab. valódi tisztított

CSUKAMÁJOLAJ

Maager Vilmostól, Bécsben.

Az első orvosi autoritások által megvizsgálva, könnyű emésztető hatása végett gyermekek részére is, különösen ajánlható; mint leg-tisztább, legjobb, legeredetibb és általánosan elismert leghatásosabb gyógyszer mell- és tüdőbetegség ellen, gümő, sömör, daganatok, bőrkiütések, mirigybetegség, gyöngeség sat. ellen.

1 üveg sárga olaj 1 frt. 1 üveg fehér olaj 1 frt 50 kr.

Kapható a gyári raktárban
Bécs, III. Bez. Heumarkt Nr. 3.,
valamint valódi minőségben Ausztria-Magyarország gyógyszerüzleteiben és minden nagyobb fűszerkereskedéseiben.
Sátoralja-Ujhelyben: Zlinszky J. gyógyszerüzletében, Kormos testvérek és Reichard testvérek fűszerkereskedéseiben.

862. sz.
VH. 1885.

Árverési hirdetés.

Alólirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék 5884/85. számú végzésével a bodrogközi takarékpénztár felperes részére, Batta Pál Mihályi lakos alperes ellen 350 frt s jár. erejéig elrendelt kiél. végrehajtás folytán alperestől Mihályiban 1885. évi aug. 10-én lefoglalt s 900 frtra becsült ingóságokra a s.-a.-ujhelyi kir. járásbíróóság 5942/85. sz. kiküldő végzése folytán az árverés elrendeltetvén, annak a helyszínén vagyis Mihályi községében leendő megtartására határidőül 1886. évi február hó 4-ik napjának d. e. 9 órája tüzetik ki, a mikor a bíróság lefoglalt 300 kereszt árpa az 1881. 60. t. cz. 107. és 108. §§-ai szerint a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is, el fognak adatni.

Felhívatnak egyuttal mindazok, a kik a lefoglalt tárgyakra elsőbbséggel bírnak, miszerint elsőbbségi igényeiket az árverés megkezdése előtt szóval vagy írásban alólirt végrehajtónál az 1881. 60. t. cz. 111. §-a értelmében a különbeni következmények terhe alatt bejelenteni el ne mulasztják.

Kelt S.-a.-Ujhelyben, 1886. évi január hó 20. napján.
Olechváry Béla,
kir. bir. végrehajtó

13. 1886. sz.

Árverési hirdetés.

Alólirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a n.-mihályi kir. járásbíróóság 325/85. sz. végzése által Zemplénmegye tiszti ügyésze javára Mihályó Mihály ellen 1000 frt tőke, ennek 1884. év január hó 1. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 40 frt 91 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le foglalt és 515 frtra becsült 4 db. ló, 1 db. tehén, 2 db. ökör, tulok, 6 db. sertés, 1 igás-szekér, és élet neműkből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 3235/1885. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Kácsádon leendő eszközlésére 1886-ik év január hó 26-ik napjának dél előtt 10 órája határidőül tüzetik ki és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Kelt N.-Mihály, 1886-ik évi január hó 4. napján.
Taly Béla,
kir. bir. végrehajtó.

253. 84. kik. sz.

Árverési hirdetés.

Alólirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szerencsi kir. járásbíróóság 1958/p. 84. számú végzése által Fränkel Sámuel tokaji lakos javára Farkas János gyám megvászási lakos ellen 367 frt tőke, ennek 1882. év november hó 1. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 129 frt 33 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 395 frtra becsült 2 ökör, 1 tehén, 2 üsző-tinó, 6 köböl buza, 2 köböl árpa, 1 szekér, 1 vaseke és talyigából álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 2247. 3036/p. 1884. 1885. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Megyaszon végrehajtást szenvedett lakásán leendő eszközlésére 1886-ik év február hó 9-ik napjának d. e. 10 órája határidőül tüzetik ki és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Kelt Szerencsen, 1886. január 14-én.

Hegymeghy László,
kir. bir. végrehajtó.